

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого
працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2021

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 31 березня 2021 року. Полтава, 2021. 573 с.

(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 56 від 21 січня 2021 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Плаксієнко Валерій – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Гуцаленко Любов - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Крюкова Ірина - д.е.н, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету,

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Пасічник Юрій - д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Костюченко Валентина - д.е.н, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету

Назаренко Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету

Тищенко Вікторія - д.е.н, доцент, завідувач кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Холявко Наталія - д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Другої Світової Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК НАУКИ ТА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Андрущенко А.

Науковий керівник – *Мошковська О.А.*

Київський національний торговельно-економічний університет

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ СТАНОВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО БАЛАНСУ..... 26

Багрій К. Л.

Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 30

Богач О. О.

Науковий керівник – *Нікольчук Ю. М.*

Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут

ДО ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 33

Борей Т.О.

Науковий керівник - *Лопатовська О.О.*

Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут

КЛАСИФІКАЦІЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТІВ..... 36

Брік С. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЯК ОБЛІКОВУВАТИ ПОТОЧНІ ПОЗИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗГІДНО ДІЮЧИХ СТАНДАРТІВ..... 39

Вайда Т.С.¹, Круглик М.І.²

¹*Одеський державний університет внутрішніх справ*

²*Херсонська державна морська академія*

ДОТРИМАННЯ ПОРЯДКУ ЗНИЩЕННЯ НЕПРИДАТНОГО ОЗБРОЄННЯ ЯК УМОВА НАЛЕЖНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ..... 41

Вільчинська В. В.

Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ІНВЕНТАРНОЇ ТАРИ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ПОВЕРНЕННЮ ВЛАСНИКУ..... 46

Гаєвська А. Ю.

Науковий керівник – *Мошковська О. А.*

Київський національний торговельно-економічний університет

ТЕОРЕТИЧНО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ..... 49

Гаркуша С.А.

Сумський національний аграрний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 52

Гембарська Н.Є., Данилків Х.П.

Національний університет «Львівська політехніка»

РИТЕЙЛ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ..... 55

Красота О. Г., Шкурупій О. І. Полтавська державна аграрна академія	
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОГОВІР: СУТНІСТЬ ТА ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ	133
Крижанівська К.В. Науковий керівник – Маркова Т.Д. Одеська національна академія харчових технологій	
ОБЛІК СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА	135
Крушельницький М.В. ННЦ «Інститут аграрної економіки»	
РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	137
Кукла О.О. Науковий керівник – Мошковська О. А. Київський національний торговельно-економічний університет	
ДОКУМЕНТАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	139
Куриль Е. П. Научний керівник – Бондарь А. Г. Полесский государственный университет	
ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕХОДА ВЕДЕНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ	142
Кучерук Д. О. Науковий керівник – Мац Т. П. Полтавська державна аграрна академія	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	144
Лега О. В., Омельченко С. Д. Полтавська державна аграрна академія	
ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПОСІВІВ	147
Лепетан І.М. Вінницький національний аграрний університет	
ІЄРАРХІЧНІ РІВНІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК	150
Лесько М.О. Науковий керівник – Задерака Н.М. Національний авіаційний університет	
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	153
Лопатовська О.О. Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ОРЕНДИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	156
Лукаш Т.В. Науковий керівник – Назаренко О.В. Сумський національний аграрний університет	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	158

2. Кабінет міністрів України 17 лютого 2021 р. схвалив законопроект, яким запроваджується новий інструмент підтримки аграріїв - агрострахування. URL: <https://agroportal.ua/ua/news/ukraina/pravitelstvo-nachalo-protsess-obnovleniya-zakona-ob-agrostrakhovanii/> (дата звернення 24.02.2021).
3. Мінекономіки спільно з Нацбанком презентували зміни до закону про агрострахування. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomiki-spilno-z-nacbankom-prezentovali-zmini-do-zakonu-pro-agrostrahuvannya> (дата звернення 24.02.2021).
4. Ринок агрострахування в Україні зростає. *Пропозиція*. URL: <https://propozitsiya.com/ua/rynok-agrostrahuvannya-v-ukrayini-zrostaye>. (дата звернення 24.02.2021).
5. Лега О. В., Ярмола М. О., Зозуля І. О. Агрострахування в частині страхування посівів: облікові аспекти. *Творчий пошук молоді – курс на ефективність* : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Хмельницький, 2019. С. 95 - 97.
6. Сидорчук Л. Страхування посівів на період перезимівлі: документальне оформлення та облік. *Все про бухгалтерський облік*. 2017. № 102. С. 9 – 11.

Лепетан І.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця

ІЄРАРХІЧНІ РІВНІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК

Посилення глобалізації у світовій економіці обумовлює загострення проблеми захисту навколишнього середовища від наслідків антропогенної діяльності людства. Сучасні дослідження екологічної безпеки є актуальним питанням як на глобальному, міжнародному, національному, регіональному рівнях, так і на рівнях окремого підприємства.

Вважаємо, що усвідомлення місця екологічної безпеки бізнесу як компоненти в ієрархічній її структурі є необхідним для подальшого дослідження (рис. 1).

Рис. 1. Взаємозв'язок між ієрархічними рівнями екологічної безпеки
Джерело: сформовано автором

Глобальна екологічна безпека – система міжнародних відносин, при якому забезпечується збереження, раціональне використання, відтворення та підвищення якості навколишнього середовища, та при якому національна діяльність окремих держав виключає нанесення екологічної шкоди як окремим країнам світу, так і всьому світовому співтовариству [4].

Глобальний характер екологічних проблем потребує розробки та реалізації погодженої міжнародної політики. Для запобігання екологічної катастрофи в глобальному масштабі людство вже сьогодні повинне дотримуватися узгоджених заходів щодо збереження стійкості біосфери: сформувати на планеті єдиний екологічнобезпечний господарсько-економічний простір, який буде основою сталого і врівноваженого соціально-економічного розвитку всіх країн світу. Складовою процесу глобалізації став екологічний протекціонізм, до якого часто звертаються країни, економіка яких розвивається. Екологічного протекціонізму дотримуються держави, забороняючи або обмежуючи виробництва, продаж і використання екологічно небезпечної продукції та ввезення в країну технологій і товарів, які завдають шкоди навколишньому середовищу і становлять загрозу здоров'ю населення [1].

Міжнародна екологічна безпека являє собою системний і багаторівневий процес інтеграції, регіоналізації, лібералізації та демократизації міжнародних відносин, складові механізми якого формують комплекс екологічних умов існування людства і впливають на функціонування природоохоронних інституцій, екологічних організацій, спричиняючи створення спеціальних режимів взаємовідносин країн з метою упередження екологічних небезпек [2].

Міжнародна екологічна безпека за В. Кириленко та І. Третяковою [6] передбачає такий стан міжнародних відносин, при якому забезпечується збереження, раціональне використання, відтворення та підвищення якості навколишнього природного середовища, та при якому національна діяльність окремих держав виключає нанесення екологічної шкоди іншим країнам та всьому світовому співтовариству.

У своїх дослідженнях П. Ю. Какутіч зазначає, що наразі на міжнародному рівні активізації розвитку та вдосконаленню системи забезпечення міжнародної екологічної безпеки перешкоджають: конфлікт економічних інтересів держав, окремих підприємств, територій; відсутність усталеного або узгодженого бачення пріоритетних екологічних проблем та шляхів їх вирішення; проблема розбіжностей просторової концентрації джерел небезпеки та/або надзвичайної ситуації та відповідальних за них; недосконалість міжнародних правових норм щодо визначення відповідальних як за забруднення навколишнього природного середовища, так і за ліквідацію наслідків або проведення превентивних заходів; значне розшарування світового суспільства щодо системи доходів-витрат країн і технологічного рівня; широкий спектр не уніфікованих підходів до оцінки екологічних небезпек, шляхів гарантування екологічної безпеки та попередження надзвичайних ситуацій [3].

Основу національної стратегії щодо безпеки було розпочато у 1990 році в Декларації про державний суверенітет України та у схваленій Верховною радою України в 1997 р. Концепції національної безпеки, де було визначено сутність поняття «національна безпека», виявлено її об'єкти та принципи забезпечення,

виділено пріоритетні національні інтереси країни, ідентифіковано основні загрози національній безпеці та обґрунтовано напрями державної політики національної безпеки України.

В 2003 році було прийнято Закон України «Про основи національної безпеки України» та визначено такі сфери національної безпеки: зовнішньополітична, військова, державна безпека і державний кордон, внутрішньополітична, економічна, соціальна, гуманітарна, екологічна, науково-технологічна, інформаційна.

14 вересня 2020 р. затверджено Указом Президента України № 392/2020 про рішення Ради Національної безпеки і оборони України «Про Стратегію національної безпеки України», де зазначено, що екологічна безпека, зокрема безпека середовища життєдіяльності людини, – один із найвищих пріоритетів. [7].

Вагомою складовою національної безпеки є регіональна екологічна безпека. До функцій суб'єктів політики екологічної безпеки на регіональному рівні відносять: регулювання використання природних ресурсів місцевого значення; визначення нормативів забруднення природного середовища; впровадження економічного механізму природокористування; проведення моніторингу та обліку об'єктів природокористування і забруднення довкілля; розроблення програм впровадження природоохоронних заходів, визначення та реалізація інвестиційної політики; інформування населення та зацікавлених підприємств, установ і організацій з екологічних питань [8].

Найчастіше екологічна безпека регіону розглядається в контексті впливу на національну екологічну безпеку. Екологічний стан регіону, який може знаходитись у межах від екологічно безпечного до екологічно небезпечного, та свідчить про рівень екодеструктивного впливу, що завдається системі «довкілля – населення – економіка» регіону, визначає ключові цілі, що стоять перед регіональним екологічним менеджментом на даному етапі. Саме він дає можливість формування цільових орієнтирів регіонального екологічного менеджменту, що є пріоритетними при формуванні екологічної стратегії та політики, та повинні бути орієнтиром та задавати рамкові умови при формуванні та реалізації економічної стратегії та політики регіону [5].

Екологічна безпека підприємства – це діяльність підприємства, яка не призводить до погіршення стану навколишнього середовища, не завдає збитків населенню, державі, споживачам. Екологічна безпека полягає в дотриманні підприємством екологічних норм, сплату платежів та штрафів за забруднення навколишнього середовища, конкурентоздатність його продукції, а також імідж підприємства.

У результаті господарської діяльності саме підприємство може стати джерелом небезпеки для навколишнього середовища. До внутрішніх чинників, які погіршують його екологічну безпеку належать: помилки, допущені на стадії проектування нових виробів, шкідливих для здоров'я людей, а також на стадії розроблення і впровадження нових технологій; штрафи за забруднення довкілля та незаконно створені звалища тощо.

Таким чином, варто зазначити, що безумовною запорукою досягнення екологічної безпеки на вищих рівнях ієрархії є її забезпечення у системах нижчого рівня. У зв'язку з цим першочерговий інтерес представляє екологічна безпека на

рівні підприємства.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія: підручник. 6-е вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2007. 645 с.
2. Бохан А. В. Міжнародна екологічна безпека: сучасні виміри та принципи реалізації. *Ефективна економіка*. 2009. № 3.
3. Какутіч П. Ю. Концептуальні засади формування системи гарантування міжнародної екологічної безпеки. *Економіка природокористування і охорони довкілля*. 2010. С. 33-39.
4. Лутковська С. М. Сутність системи екологічної безпеки сталого розвитку в умовах глобальної економіки. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua.pdf>.
5. Тендюк А. О., Абрамова І. О. Забезпечення екологічної безпеки регіону як мета регіонального екологічного менеджменту: теоретико-методичні аспекти. *Економічні науки. Серія : Регіональна економіка*. 2017. Вип. 14. С. 288 – 299.
6. Третьякова І. С. Оцінка екологічних наслідків розвитку світової економіки. *Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций* : сборник науч. тр. Донецк: ДонНУ, 2008. С. 1282 – 1288.
7. Указ Президента України № 392/2020 «Про рішення Ради Національної безпеки і оборони України «Про Стратегію національної безпеки України» від 14.09.2020 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
8. Федорчак В. Організаційний механізм стратегічного проектування системи екологічної безпеки на регіональному рівні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2012. Вип. 4. С. 178 – 182.

Лесько М.О., здобувач вищої освіти
СВО бакалавр, ОПП Облік і аудит,
Науковий керівник – **Задерака Н.М.**,
старший викладач кафедри обліку та аудиту,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Розширення інформаційного потенціалу об'єктивного економічного простору зумовлює розвиток теорії і вдосконалення практики ведення бухгалтерського обліку. Сукупність тенденцій і факторів розвитку обліку в умовах цифрової економіки визначають облікову методологію, принципи, процедури, змістовну спрямованість та характеристики інформаційного продукту, внутрішнє структурування, виділення видів обліку та їх інтегрування, ідентифікацію й систематизацію облікових об'єктів, встановлення критеріїв їх визнання та таксономії тощо.

Факторами розвитку обліку в умовах цифрової економіки є:

- 1) технічні та технологічні можливості облікового процесу щодо оперативності збору, обсягів та якості опрацювання інформації;
- 2) прискорений розвиток електронного документообігу;
- 3) виокремлення інформації як чинника вартості бізнесу;
- 4) виникнення нових об'єктів обліку;
- 5) розширення області відображення діяльності, розвиток нематеріальних й інтелектуальних складових капіталу;
- 6) орієнтування на нефінансові цільові пріоритети;
- 7) залучення до облікової системи нефінансової інформації;
- 8) застосування альтернативних облікових методик;

Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

**31 березня 2021 р.
м. Полтава**

Відповідальна за випуск: Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 9 від 19.04.2021 р.).